

SUNUŞ

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks, sosyal bilimlerin farklı alanlarına ait 21 özgün makale ile 14 cildin 1. sayısını (Yıl 14, Cilt:1, 2022) siz değerli okurları ve bilim dünyası ile paylaşmaktadır. Sosyal bilimlerin Türk dili, edebiyat, eğitim, tarih, coğrafya, din, sosyoloji, iletişim, müzik, güzel sanatlar alanlarına önemli katkılar sağlayacağına inandığımız *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*'ün bu sayısında yer alan çalışmaların içerikleri şöyledir:

Hasan ÖZER ve Aysun ARSLAN tarafından hazırlanan “Hasan Ali Toptaş’ın *Beni Kör Kuyularda* Romanında Görülen Bağdaşıklık Unsurları” adlı makalede *Beni Kör Kuyularda* romanının metin dil bilimsel açıdan incelenip metnin görünen/anlaşılan kısmının yanı sıra derin yapısına, metinde saklı olan unsurlara ve metin dil bilimsel bağdaşıklığa eğilinmiş ve tüm bu hususların Hasan Ali Toptaş’ın *Beni Kör Kuyularda* romanında nasıl gerçekleştiğine odaklanılmıştır.

“Gece ve Gündüz Sözcüklerinde Ardışık Düzen” adlı makale İlhan UÇAR tarafından yazılmıştır. Gece ve gündüz kavramları her dil ve edebiyatta sözcük olarak kendilerine yer bulmuşlardır. Türkçede gece ve gündüz, İngilizcede daytime and night, Almancada Tag und Nacht, Rusça Den’ i noch’ (День и ночь), Arapçada leyl ve nehâr (ليل نهار), Farsça rûz ve şeb (روز و شب) sözcükleriyle karşılanmıştır. Bu makalede de gece ve gündüz sözcüklerinin var oluşu açıklanmaya çalışılmıştır.

Gatibe GULİYEVA’nın yazmış olduğu “Eski Türkçe Metinler Bağlamında Hukuki Terminolojinin Semantik Zenginleşmesi” adlı makalede eski Türk hukuk belgeleri ışığında semantik yolla terimleşme konu edilmiş, kelime türetiminin en verimli ve ilkin yollarından olan bu usulde polisemiyanın (çokanlamlılık) mevkiyi, kelimelerin anlam değiştirmekle genel kullanımdan özel kullanıma – terime geçişi, kelimenin anlam genişlemesi gibi olgular tespit edilmiş, bu yolla terim oluşumunun tezahürleri incelenmiştir.

“Çağdaş Türk Dillerinde Türemiş Sözcüklerin İncelenmesi” adlı makale Gatibe MAHMUDOVA tarafından yazılmıştır. Makalede Türk dillerinde morfoloji metotla sözcük türetiminin araştırılma tarihi, morfoloji

biçimde söz türetimine yaklaşımlar araştırılmıştır. Makalenin yazılmasında farklı bilimsel kaynaklardan faydalanılarak karşılaştırmalı metot kullanılmıştır.

Turan HÜSEYNOVA tarafından yazılan “ Satzstrukturen Im Tonyukuk Denkmal” adlı makalede Orhun abidelerine ait Tonyukuk abidesinden hareketle 1300 yıl önce Türk dillerinde cümle yapıları, hangi cümle yapısının daha sık kullanıldığı ve hangi karmaşık cümlelerin modern Türk dillerinden farklı kullanıldığı tespit edilmeye, Tonyukuk anıtında kullanılan cümlelerin doğru noktalama işaretlerini aramak ve hangi cümle yapılarının istatistiksel olarak daha fazla kullanıldığını belirlemek için orijinal metinden yararlanmaya çalışılmıştır.

“Yunus Emre Divanı’nda Okazyonelliğin Olgusal Tezahürünün Tarihi-Karşılaştırmalı Sunumu (*Karaman» nüshası bağlamında*)” adlı makale Gızılgül ABDULLAYEVA tarafından yayına hazırlanmıştır. Yunus Emre’nin kelime dünyasının incelenmesi, genel olarak 13. yüzyıl Türkçenin tarihsel ve sözlüksel tablosunu ortaya koymaktadır. Tasavvuf felsefesinin önde gelen temsilcilerinden olduğu için Yunus Emre, kelimeyi sadece sahip olduğu etimon anlamıyla iletişime katmakla kalmaz, aynı zamanda kelimeye sonradan kazandırdığı yeni sözcük anlamı tanımlandırarak da sunar. Şair bu şekilde dilin söz varlığını zenginleşmesinde kendi beceri ve çabalarını esirgemediğini “ispatlar”. Bütün bunlar, şairin sanatsal mirasının izlenimi zamanı sözcüğe olgusal olarak yaslanma sayesinde mümkündür.

Dilara Almila KAYNAK ve Munise DURAN tarafından yazılan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuklarda Motor Becerileri Geliştirmek İçin Uyguladığı Etkinliklerin İncelenmesi” adlı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin motor beceriler kapsamında ince ve kaba motor becerileri geliştirmek adına uyguladığı etkinliklerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın sonucunda, ince ve kaba motor beceri etkinliklerinin çeşitliliğinde sosyoekonomik bölgelerden kaynaklı belirgin farklar gözlemlenmezken, ortam, imkân ve hazırbulunuşluk, aile farklılıklardan ötürü düşük sosyoekonomik bölgede görev yapan öğretmenlerin ince motor beceri gelişiminde etkinlikleri tasarlarcken problemler yaşadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

“Romanya Eğitim Sistemi Bağlamında Bölgedeki Türk Azınlığın Ana Dili Eğitimi Durumu” adlı makale Tamer OKUÇ tarafından yazılmıştır. Bu çalışma ile Romanya eğitim sistemi bağlamında bölgedeki Türk azınlığın ana

dili eğitimi durumunun aydınlatılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, ana dili hakları çerçevesinde Romanya'nın eğitim sistemi genel hatlarıyla betimlenmiş, ülkedeki Türk azınlığın yasal açıdan ve uygulama açısından ana dili eğitimlerinin ne durumda olduğu konusuna açıklık getirilmiştir.

Esra İPEK ve Özlem BAYRAK CÖMERT tarafından hazırlanan “Sosyal Medya Araçlarından Instagramın Deyim Kullanımı Açısından Değerlendirilmesi Üzerine Bir Çalışma” adlı makalede amaç Instagram içeriklerinde kullanılan deyimleri tespit etmektir. Araştırmada öğrencilerin takip ettiği 14 farklı kategoriden, toplam 84 içerik incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, 84 içerikten 50 tanesinde 95 adet deyim tespit edilmiştir. 95 deyimden 45 tanesi doğru bir şekilde kullanılırken 50 tanesi söz dizimi hataları ve deyimden kalıp olma özelliğini bozacak değişiklikler yapılarak yanlış kullanılmıştır.

“Azerbayjani Oronyms In Ancient Greek Sources” adlı makale Ulkar MİRZAYEVA tarafından yazılmıştır. Oronimler Azerbaycan'ın toponimik katmanının ana ve aktif dallarından biridir. Oronimler sistemi dağların, vadilerin, tepelerin, meraların ve diğer yerleşim alanlarının adlarını içerir. Eski Yunan kaynaklarında kullanılan eski Türkçe kökenli oronimler incelendiğinde, bu alandaki eski çağlara ait ad adlarının, halkımızın etnogenezinde önemli rol oynayan kavimlerin adlarını yansıttığı ve ilk yerleştikleri topraklardır. Bu anlamda, Azerbaycan tarihi ile bağlantılı eski yazılı anıtlar ve eski yazarların eserleri, etnonimlerin dilbilimsel çalışması için güvenilir bir kaynaktır. Oronimlere adını veren bir çok budun adı içinde adlarını koruyan birçok etnos, eski Yunan yazarlarının eserlerinde fonetik ve dilbilgisel bir şekilde geçmektedir.

Mustafa TALAS tarafından yayına hazırlanan “Türkiye’de Son Dönem Kalkınma Planlarında Kültür” adlı makalede Türk Kalkınma Planları kültür sektör başlığı açısından araştırılmıştır. Araştırmada özellikle dokuzuncu, onuncu ve onbirinci kalkınma planları incelenmiştir. Çalışmada teorik analiz yöntemi kullanılmıştır.

“Postmodernist Unsurların Edebi Eserlere Yansımaları: Oğuz Atay’ın Korkuyu Beklerken Romanın Analizi” adlı makale Ebru BİREL ve Bekir KOCADAŞ tarafından yazılmıştır. Makalede nitel araştırma yöntemlerinde doküman inceleme tekniği kullanılarak elde edilen veriler ışığında postmodernist unsurların Oğuz Atay’ın Korkuyu Beklerken adlı hikâyesinde yer aldığı görülmektedir.

Zennube ŞAHİN YILMAZ'ın yazmış olduğu “Saf Değiştirmeye Giden Bir Serüven: Siegfried Lenz (Saf Değiştiren)” adlı makalede “Saf Değiştiren” adlı roman, yazarın hem kendi yaşam felsefesinin hem de yazın dünyasının önemli bir ürünüdür. Yazar, bu romanda savaş, cephe ve askerlerin cephedeki durumlarını oldukça detaylı bir biçimde ele almış ve figürlerin bir tür kendilerini sorgulama yöntemleri ile savaşın etkilerini aracasız yansıtmıştır.

“Das Schicksalsmotiv In Selim Özdogans Roman Die Tochter Des Schmieds“ adlı makale Meryem GÖĞEBAKAN tarafından yayına hazırlanmıştır. Makalede eseri incelenen Selim Özdoğan, 1971 yılında Köln'de (Köln) doğup büyüyen bir Alman-Türk yazardır. Çift dilli büyümüş, etnoloji, İngilizce ve felsefe okumuş, ancak üniversiteyi bırakmıştır. "Die Tochter des Schmieds" romanı, roman üçlemesinin ilk cildir. “Die Tochter des Schmieds” adlı romanda diğer ciltlerden bağımsız olarak kader motifi incelenmiştir.

Ebru ÇORUH ve İlnur TERLEMEZ'in yazdığı “Pazırık Halı Desenini Fütürist Sanat Akımı Proseslerine Uygun Yorumlama ve Esinlenerek Oluşturulan Tasarım Örneği” adlı makalenin amacı üç boyutlu yazıcı teknolojisini moda ve tekstil tasarımı alanında kullanmak, üç boyutlu yazıcı teknolojisi kullanılarak üretilen moda ürününün aşamaları hakkında bilgiler vermek, geçmişin izlerini üzerindeki motiflerde taşıyan pazırık halısını fütürist bir anlayış benimseyerek yorumlamak ve geleceğin teknolojisi adını taşıyan üç boyutlu yazıcılar ile ürün tasarımı yaparak, hazır giysi üzerine yerleştirmektir. Fütüristik bir anlayışla, pazırık halı deseninin yeniden yorumlanması ve özgün tasarımlar elde edilmesi fikrinin moda ve tekstil tasarımı alanında eserler veren tasarımcılara ve araştırmacılara ilham olması hedeflenmiştir.

“Kafkaslar'da Alman İzleri: Azerbaycan Almanları” adlı makale Aybüke GÜZAY tarafından yayına hazırlanmıştır. 1800'lü yıllardan itibaren birbirinden bağımsız devletçikler halinde varlığını sürdüren Almanya 1871'de birliğini kurduktan sonra Afrika, Orta Doğu ve Kafkasya coğrafyalarında söz sahibi olmak amacıyla olmuştur. Bu çalışma ile Azerbaycan topraklarındaki Alman yerleşimcilerin hayat şartlarına ve geçim kaynaklarına değinilmiş, mimari ile diğer ekonomik alanlarda bölgeye olan katkıları incelenmiştir.

Sinan SÜMBÜL ve Ceyhan GÜLER tarafından yayına hazırlanan “A Qualitative Analysis Of Master's Thesis In Library And Information Science In Turkey” adlı çalışmada Türkiye'deki üniversitelerde Kütüphane ve Bilgi Bilimi alanında yazılmış yüksek lisans tezleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda en fazla tezin tamamlandığı yılın 2019 (%18,34) olduğu, tezlerin en çok kütüphane ve bilgi hizmeti faaliyetleri araştırma konusunu ele aldığı (%10,04) görülmektedir.

“Kahramanmaraş'ta Edebiyat Turizmi” adlı makale Nadire KARADEMİR tarafından yazılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinden yararlanılarak durum analizi yapılmış ve edebiyat turizminin Kahramanmaraş'a kazandıracağı avantajlar ortaya konmuştur. Kahramanmaraş'ta edebiyat turizminin gelişmesi adına şair ve yazarlarla ilgili mekânların farklı formatlarda edebiyat turizmine kazandırılmaları, edebiyat müzelerinin daha işlevsel hale getirilmeleri, edebiyat festivallerinin yapılması, edebiyat turizm rotalarının oluşturulması unsurları önem taşımaktadır.

Satınur ÖZÇELİK tarafından yazılan “Postmodernizmin Türk Resim Sanatına Yansımaları” adlı makale Türk resminin modernizm sürecinden postmodernizm evresine geçişin Türk resmine yansımaları noktasında tespitlerde bulunması sebebiyle önemlidir. Bu bağlamda Türkiye'de postmodernizm hareketlerinin ve postmodern anlayışın Türk resim sanatındaki örneklerine yer verilmiştir. Türk resim sanatının temsilcileri olarak bu doğrultuda eser vücuda getiren bazı ressamların topluma verdiği bazı mesajlar irdeleyerek ele alınmıştır.

Ümmügülsüm ALBİZ tarafından hazırlanan “Çeviribilim ve Postmodernizm İlişkisine Yöntemsel Boyutlarıyla Genel Bakış” adlı makalede 20. yy'ın son çeyreğinden beri üzerinde oldukça yazılan ve tartışılan Postmodern kavramı, unsurları ve çeviribilimdeki kuramsal yaklaşımlar kısaca tartışılarak var olan durumlar üzerinden betimsel bir çalışma yapılmış küçük çaplı öneriler getirilmiştir.

ZfWT

Vol. 14, No. 1 (2022)

Zeitschrift für die Welt der Türken

Journal of World of Turks [Türklerin Dünyası]

“Yaşam Kavgası (1978) Filminin Eleştirel Söylem Analizi: Fairclough 3D Modeli Bağlamında Değerlendirilmesi” adlı makale Yücel MANAL ve Rabia ARI tarafından yayına hazırlanmıştır. Yapılan bu araştırmanın amacı, Fairclough'un (1995) üç boyutlu modeli çerçevesinde, “Yaşam Kavgası (1978)” filminin mesaj taşıyıcı olarak kullandığı araçları analiz etmek ve filmdeki güç ilişkileri ve ideolojiyi ortaya çıkarmaktır. Bu araştırma ile multimodal film söylem çalışmalarında Fairclough'un çerçevesinin kullanılabilirliği gösterilmektedir.

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks'ün bir sonraki sayısı 15 Ağustos 2022 tarihinde yayımlanacaktır. Dergimizin bugünlere gelmesinde emeği geçen yazarlarımıza, hakemlerimize, okurlarımıza en derin saygı ve teşekkürlerimizle...

15 Nisan 2022
Prof. Dr. Necati DEMİR
Editor in Chief